

GRÅGÅSEN

4/2017/Årgang 18

GRÅGÆSSENE

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Grågæssene på Facebook. Som du kan se på forsiden, er vi nu på Facebook. Det er en lukket gruppe, men du bliver let medlem ved at bede om optagelse. Fordelen ved Facebook er jo, at medlemmerne lynhurtigt kan kommunikere nyheder ud til fælles bedste. Med dine indlæg er du med til at få Facebook gruppen til at leve. Det skal understreges, at Grågæssene på Facebook ikke ligger i Seniorudvalgets regi.

Medlemslisten: Papirudgaven har ligget stille i nogen tid. Nu kan du imidlertid rekvirere en elektronisk udgave ved at maile til **poul.reib@gmail.com**

Bjarne Andersen	40552314
Niels Mathiassen	23647040
Pamela Bartholomeusz	24824345
Poul Reib	41248864
Tage Stampe	45888290
Jan Chr. Mollerup	39658767/40508487
Elsebeth Gludsted	43524868
Jesper Tendal	41680399

Seniorudvalget arrangerer årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOF's ældre medlemmer. På vore ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen. Giv venligst besked om eventuel adresseændring til jkriegel@privat.dk

HER KAN DU SKRIVE OM FUGLE- OPLEVELSER, REJSER, TURFORSLAG, RIS/ROS O.M.A. KOM UD AF BUSKEN. VI HAR BRUG FOR DINE BIDRAG FOR AT SKABE VARIATION I BLADET!

**Grethe og Asger Bjørn – Årets Seniorer 2017. Tillykke.
(Fotograferet af Gorm Jelstrup)**

Referat fra tur til Fyn og Langeland mandag den 11. – onsdag den 13. september 2017

35 forventningsfulde grågæs startede kl. 6.59 fra Ballerup Rådhus i 14 graders varme. Med Jacob som chauffør og Bjarne, Elsebeth og Jesper som guider tegnede turen lovende, og humøret var højt. Da vi nåede Storebæltsbroen, var der vand i rigelige mængder både for neden og for oven, og det var med en vis nervøsitet, vi imødeså de kommende tre dages klima. Imidlertid klarede det op på Fyn, og resten af dagen have vi udmærket vejr.

Første stop i programmet var Ølundgårds Inddæmning. Utroligt sted med fine Aage V. Jensens fugletårne, hvorfra man kunne se hundredvis af blishøns, knarand og andre ænder (krikand, spidsand, skeand). Også en del vadere blev observeret: Stor præstekrave, alm. hjejle, islandsk ryle, brushane, rødben, hvidklire

og tinksmed. En ung havørn fløj rundt og lod sig beskue ganske tæt på det ene fugletårn.

Næste stop var Gyldensten, hvor frokosten blev indtaget og efterfulgt af en lille bitter til ganen. Gyldensten ejes ligesom Ølundgård Inddæmning af Aage v. Jensen Naturfond, og der er gennemført en imponerende marin og fersk naturgenopretning i området. Fonden har også opført en kæmpe stor informationsbygning ved Eriksholm.

Efter frokosten gik vi en tur til stranden og fik masser af frisk luft og nød de smukke blå og grønne vues over landskabet. Bl.a. en stor kobbersnepe blev observeret. Ved tilbagekomsten var der eftermiddagskaffe med lomumba og Lisbeths muffins, og så kørte bussen ellers mod syd mod Svendborg. Undervejs gjorde vi holdt ved et fugletårn på Gyldenstensvej, hvorfra vi så meget flot sort sol med hjejler samt en storspove. Jesper gjorde opmærksom på, at der var en havørn lige over vores hoveder, den hang i silhuet på loftet 😊

Tirsdag morgen tog vi afsted mod Langeland kl. 8 og indledte dagen med en morgensang. Vejret var fint, noget blæsende, men ingen nedbør. I Humble besøgte Elsebeth den lokale bager og kom tilbage til bussen med brunsvierkage, som blev indtaget i Tryggelev Nor til formiddagskaffen. Tryggelev Nor, der er et af

Fugleværnsfondens største reservater, består af afgræssede enge mod nord og rørskov og lavvandede søer mod syd.

Vi gik så fra den nordligste del af Tryggelev Nor og hen til et observationsskjul beliggende midt i reservatet. Her så vi bl.a. rovterne, bramgæs, stenvender og fiskeørn samt diverse ænder.

Bussen kørte dernæst til nordenden af Nørreballe Nor, som ligger øst for Tryggelev Nor. Der var meget modlys, men vi fik identificeret bl.a. grågæs, skarv, rødben, brushøns, og en havørn fløj hen over bussen, da den startede og kørte videre syd på.

Frokosten blev indtaget i Gulstav Mose, hvor en lærkefalk flere gange lod sig se i elegante volter hen over mosen. Vi så også otte hvepsevåger i en skrue på træk, og de vilde heste fik vi også et glimt af, inden vi kørte til Langelands sydspids, Dovns Klint. Store, mørke skyer var imidlertid trukket op vest fra, og der var torden i luften, så vi tøvede med at begive os ud på den planlagte tur med kulfiberstativer og scoper. Og det var klogt, for meget pludseligt kom der regn i fede mængder og lidt torden og lyn hvilket resulterede i en ny rekord i hurtig buspåstigning.

Nu afslørede Elsebeth, at der var en plan B i tilfælde af kraftig regn, og så gik turen ellers til Skovsgård, DN's ejendom på Langeland, hvor vi havde en times tid til at kigge på museer, bygninger, cafe og marker.

Vi forlod Skovsgård og begyndte tilbageturen mod Svendborg. På Tåsinge gjorde vi holdt og besigtigede Elvira Madisons gravsted. Her blev også lomumba og Kerstins drømmekage indtaget.

Om aftenen var der almindelig hyggeligt samvær.

Onsdag morgen var præget af kraftig blæst og småregn, men vi besluttede at tage til Bøjden Nor som planlagt. Af nye arter så vi bl.a. dværgryle, sølvhejre og bjergirisk. Men nu var vind og regn taget kraftigt til, så turlederne besluttede, at vi vendte næsen mod øst, inde Storebæltsbroen blev lukket. Det gjorde vi så med et kort frokostophold ved Sorø efterfulgt af dejlige brownies fra Gitte.

På vej over Sjælland blev vinderne af gættekonkurrencen om antal arter fundet. Der var hele tre vindere, nemlig Tage, Birgit og Elise.

Vi var tilbage i Ballerup ved 14-tiden, hvor vi sagde farvel og tak for en dejlig tur, som trods ændringer i programmet og heftigt vejr havde budt på nogle gode oplevelser.

Referenter: Søren og Elise

GÅSEFJEREN.

Mine tidligste minder i forbindelse med fugle er nok, at min ældre bror fortalte om de vibeunger han og kammeraten så/ fandt på markerne på vej til skole. Har også et billede hvor jeg sidder med en solsort i skødet, formentlig en stor unge?

Andemor der kom og fik brød i haven, medens hun lå på rede ved åen på den anden side af jernbanen. Hun svarede når vi gik der og kaldte på hende. På vores cykler oplevede vi omegnen og var heldige at se nøddekriger da der var invasion fra ekstremt koldt vejr Østpå. Småfugle begravet i æsker og med en sten eller et lille trækors hører også barndommen til.

Senere var det en stor oplevelse at se en stor flagspætte, en grønspætte og en sortspætte på én gang ved vandrehjemmet på Romeleåsen i Sverige. Ved shelteret..

Engagementet i en aktiv cykelklub med ture i weekenderne levnede ikke megen plads til fuglekiggeri. At cykle med andre med et fast mål og tid, passer ikke med at se/lytte efter fugle. Utålmodigheden vil hurtigt brede sig ved stop for, lige at se om det ikke var en ?? Så da først der blev skåret lidt ned på cyklingen var tiden inde til at se mere efter fugle.

Cykelklubben bød dog også på andre fugleinteresserede som arrangerede Cykel Nattergaletur. Her blev også udpeget mange andre fugle, når først den utrolige morgensang i brydningen var faldet til ro, så man kunne adskille de forskellige stemmer. Fantastisk "larm".

Blandt cykelklubbens nyere medlemmer var andre fugleinteresserede, som vi har slået os sammen med om ture rundt om i landet, hvor vi mener der efter årstiden er mulighed for fuglekig og dejlig natur.

En tur med DOF som gave var jo en god ide som blev til flere ture. Senere fulgte Grågæsture. Vi er i besiddelse af en meget lille gårdhave med et foderbræt, der gennem 40 år har givet os mange glæder. Periodiske gæster gennem årene har været, dompap, grønsisken, sjagger der troede den ejede det hele, gærdesmutte, rødhals, skader, sågar en spurvehøg der satte sig til rette for at fortære en spurv. Jeg kan sige, der var ikke meget tilbage, da den var færdig. Desuden går der nogle dage, før fuglene er tilbage ved brættet.

Tamme tyrkerduer havde vi for år tilbage, men ser dem ikke mere. Til gengæld har vi fået ringduer, øv de sviner. Det eneste gode er at de samler alting op, så der ikke er noget til musene. Dog vil jeg sige, at klientellet har ændret sig meget. Solsorten og grønirisk som for år tilbage var faste pensionærer, ser vi næsten ikke.

Efter jeg blev pensioneret, kan jeg rigtig udnytte Grågæssenes gode og lærerige tilbud, for sammen med Grågæssene lærer man meget, hvis man kan høre stemmerne. Stemmerne er en vigtig ting, da man tit ikke ser fuglene, eller først ser dem, når man hører dem. Det er den svære del af øvelsen.

Lene Jensen

Stafetten gives videre i næste udgave til Ib Sørensen.

FRA DAGBOGEN

Kort og godt om afviklede arrangementer.

Stauings ø 2. august 2017

Efterårssæsonens første tur gik som vanligt til Stauings .Vi var 25 deltagere, og vi så 33 arter. Der var bl.a. stor og lille kobbersneppe, strandskader, mudderklire og tinksmed, men ingen ryler eller hjejler. Vi havde 5 forskellige terner: Hav-fjord-split-dværg og rovterner. Desuden havde vi flere fiskeørne, og da vi nåede frem til frokosten, kom dagen bedste fugleoplevelse som var en havørn, der blev mobbet af en fiskeørn. Turen sluttede med is spisning ved kiosken.

Referat fra turen til Køge Marina / Ishøj Strand.

Den faste garde på nogen og tyve grågæs havde fundet vej til Køge Marina. Vejret var med os endnu engang, og vi gik ud til tårnet ved Nordstranden. På grund af vegetationen var det svært at få et ordentligt overblik over indsøen.

Det var en lidt mat start, med ikke meget andet en rigtig mange krikænder. Men som formiddagen skred frem, kommer lidt gang i fuglelivet med en lille flok hvepsevåger, lidt rovterner og en enkelt fiskeørn.

Efter formiddagskaffen kørte vi til Ishøj Strand, hvor vi parkerede ved campingpladsen og gik over til vådområdet ved fugletårnet. Her var der en del vadefugle: sortklire, tinksmed, svaleklire, viber, dobbeltbekkasin og rigtig mange brushøns. Et par spurvehøge lagde også vejen forbi. Da turen sluttede kl.14 var vi nået op på 45 arter.

Referat fra Falsterbo-turen 20/9-17.

Med en udsolgt bus og en god vejrudsigt drog vi mod det svenske. Udsigten fra broen var dog alt andet end lovende. Tunge skyer hang over broderlandet, men i løbet af formiddagen klarede det dog op, og dagen endte med at blive en flot lun sensommerdag.

Vel ankommet til golfbanen fik Jacob bussen lirket på plads og de fleste af os vandrede ud mod Nabben. Fyrhaven var bemærkelsesværdig tom for småfugle, mens Nabben var leveringsdygtig i diverse ænder, vadefugle og overflyvende rovfugle. En enkelt damklire fandt vi i fællesskab frem til.

Efter indtagelsen af formiddagskaffen vandrede vi tilbage til bussen og sluttede os til dem, der var blevet tilbage på Kolabakken. De havde haft lidt flere rovfugle end os.

Men da det gik rigtig højt, kørte vi ud til campingpladsen for at spise frokost med udsigt ud over Ljungen. Her havde vi fornøjelsen af indtil flere lærkefalke der lå og jagtede guldsmede. Derudover var der trækkende glenter, musvåger, rørhøge, spurvehøge, en enkelt kongeørn og en flot gammel havørn.

Vi sluttede dagen af med en vandretur ud over Engnæsset, som gav lidt flere ande arter og porse til julesnapsen.

Ikke alle fik set alt, da vi ind imellem gik lidt spredt. Men tilsammen kom vi op på 63 arter.

Jesper.

Referat fra turen til Feddet onsdag d. 4 oktober.

Der findes ikke dårligt vejr - kun forkert påklædning. Det havde alle deltagerne, takket være Bjarnes mail om nødvendigheden af gummistøvler, heldigvis taget højde for.

Vi kørte som sædvanlig op til den gamle avlsgård og vandrede derefter i let regnvejrog frisk vind ud til tårnet. En del bramgæs trak forbi medens formiddagskaffen og Elises' præmie (Dr. Nielsen) fra Fynsturen blev indtaget. Men ellers var det småt med fugle.

Herefter gik turen langs skoven, med en enkelt lærkefalk, over til strandengen, hvor vi delte os i to hold. Nogen gik langs skoven i det tørre, medens de andre vovede sig over engen og ud til kysten. Her var det også småt med fugle. En enkelt strandhjejle kunne vi svinge os op til, og så de efterhånden obligatoriske havørne.

Ederfugletrækkene vi har oplevet på tidligere ture, så vi intet til. Men et par flokke af knortegæs trak forbi.

Vi gik ned til skoven til de andre, der heller ikke havde haft de store oplevelser. Medens vi spiste frokost i skovbrynet tog regnen til, og vi valgte en plan B: vi kørte til Stevns fyr. Her var der meldt brun løvsanger ud de sidste par dage. Men vejret var altså ikke med os den dag. På vej op til fyret havde vi en flot gulbug, og så stod det bare ned i stænger. Absolut ikke et vejr til kratluskeri og småfugle. Men så er det jo godt, at de store vil flyve. For medens vi stod i tørrevej i ishuse ved fyret, kom vandrefalken

pludselig op over klinten og lige hen over os.

Regnen blev bare ved og ved, så efter en tiltrængt lumumba hos Jacob besluttede vi os for at slutte turen en timestid tidligere end planlagt.

Men regnvejr eller ej, Feddet er et utroligt stykke flot natur i al slags vejr. Og vejret til trods nåede vi op på 41 arter.

Jesper.

OKTOBER – JANUAR

17-18

Foredrag: Alle foredrag afholdes i Vanløse Kulturhus, Frode Jacobsens Plads 4, Vanløse. Tæt ved S-tog og Metro. Starttidspunkt kl. 13.00. Entré 20 kr. Kaffe/te og chokolade til 20 kr. kan købes fra kl.12.30.

Onsdag den 11/10 kl. 13.00. Stig Jensens foredrag tager udgangspunkt i en tur til Oman og Qatar i foråret 2017. Oman er ornitologisk enestående med et miks af arabiske specialiteter, afrikanske, asiatiske og ikke europæiske træk- og vintergæster. Landet er det tætteste man kan komme på ”Det Lykkelige Arabien” anno 2017. Foredraget vil blive ledsaget af billeder fra Oman og en kort afstikker til Qatar.

Onsdag den 8/11 kl. 13.00. Søren Sørensen fortæller om ”Fugle på Færøerne” – Gode lokaliteter på øerne i Nordatlanten – med noget om fjeldhedens og kystens fugle samt de ægte havfugle. Desuden noget om trækgæster fra det meste af den nordlige halvkugle, både regelmæssige og sjældne.

Onsdag den 6./12 kl. 13.00. Jette Bjerregaard fortæller om Japan og Svalbard. Oplevelser på Svalbard op til pakisen med isbjørn, hvalros, polarlomvie, rider og snespurv m.v. – I Japan ved vintertide var det specielt 3 arter det handlede om, sneaber, dansende indiske traner og havørne, både den hjemlige og den største af sin art berings/stellers havørn.

Onsdag den 17/1 kl. 13.00. Carsten Andersen fortæller at Trinidad og Tobago byder ornitologen på den mest omfattende artsliste blandt de Caribiske øer. Her er der mulighed for at få indblik i disse lettilgængelige øers natur og fugleliv i ord og billeder. Vi skal bl.a. stifte bekendtskab med tangarer, rød ibis og en masse kolibrier.

Ture: Kontakt Jan Chr. Mollerup på tlf. 40 50 84 87 eller på mail: f.mollerup@mail.dk

Turledere: Elsebeth Gludsted (telefon 2178 5274), Jesper Tendal (telefon 4168 0399) og Bjarne Andersen (4055 2314)

Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur bedes du kontakte en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Husk at medbringe gyldigt pas/billedlegitimation ved ture til Sverige og Tyskland

Bustur til Feddet, onsdag den 4/10 kl. 7 – 17. Vi mødes ved Ballerup Rådhus (opsamling ved ishuset på Ølsemagle Revle) og kører til Præstø Fed hvor vi bliver sat af ved gården og derfra går

ad vejen til fugletårnet på sydspidsen. Hjemturen går via strandengen. Vi håber på småfugle i skoven, andefugle, vadere, rovfugle og måske lidt traner i luften.

Max 35 deltagere. Indbetal kr. 250 på reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 13. september.

Efter 20. september kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup.

Tur i egne biler til Vestamager (Kongelunden, Hejre og Klydesøen), onsdag den 25/10 kl. 10-14 (opsamling ved Vestamager Metrostation kl. 9.45). Vi mødes på P-pladsen ved Kongelundsvej og går gennem Kongelunden til strandengen inden vi går til Hejresøen og Klydesøen. Vi håber på vadefugle, ænder og småfugle i skoven samt med lidt held en havørn eller to.

Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (telefon 2482 4345) af hensyn til evt. opsamling ved Vestamager Metro.

Bustur til Tystrup Bavelse og Tamosen, onsdag den 15/11 kl. 8 – 17 (bemærk det senere starttidspunkt). Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling på pendlerparkeringspladsen ved frakørsel 31a/Solrød Syd til Bavelse Kirke ser hvad der kan være af fugle i området. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 260 på bankkonto reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 30/10. **Husk ved betaling at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.**

Efter 8. november kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup.

Tur i egne biler til Alsønderup Engsø m.v., onsdag den 29/11 kl. 9 – 14. Vi mødes på parkeringspladsen ved Nejede Vesterskov og går til fugletårnet. Herfra kører vi til Pøleåens udløb i Arresø eller til Strødam Engsø/Solbjerg Engsø. Med lidt held ser vi havørn, gæs og ænder. Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (telefon 2482 4345) af hensyn til evt. opsamling.

Juletur til Tueholmsøen i Vallensbæk, onsdag den 13/12 kl. 10 – 14. Vi mødes foran restaurant Mosen, Rendsagervej 5, Vallensbæk og går en tur rundt om Tueholm Sø hvor vi ser på fuglene på vandet og prøver at finde Thomas på bjerget inden vi sætter os i et shelter og hygger med de medbragte lækkerier.

Tur i egne biler til Rådvad og Dyrehaven, onsdag den 10/1-18 kl. 10 – 14. Vi mødes ved Stampen og går via Rådvad til Dyrehaven. Undervejs ser vi bl.a. efter vandstær, ravn, spætter m.v. Obligatorisk tilmelding til Pamela Bartholomeusz (telefon 2482 4345) af hensyn til evt. opsamling.

Flerdagstur i bus til Skåne Tranås, tirsdag den 30/1 kl. 7.00 – torsdag den 1/2 kl. 17.00. Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling i Tårnby på den traditionsrige vintertur i Sverige hvor vi bor på Skåne Tranås vandrehjem. Her bor vi i dobbeltværelser med eget bad/toilet. Max 26 deltagere. Indbetal kr. 2.250 på bankkonto reg.nr. 9541 konto 60072035, DOF København, Seniorudvalget senest den 15/11. Der er mulighed for få enkeltværelser med fælles bad/toilet til en merpris på 500 kr. Prisen er inkl. bus, 2 overnatninger, linnedpakke, 2 x morgenmad og 2 x middag. Frokost som indtages i felten, må du selv sørge for. **Husk ved betaling at anføre hvis du ikke stiger på i Ballerup.**

Efter 2. januar kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup.

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition.

BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING

Redaktion: Poul Reib/e-mail: poul.reib@gmail.com

Hjemmeside <https://goo.gl/photos/CsQ1pnGASBVjX5Nr5>

Fotos: **Janni Rytsel, Bjarne Andersen, Poul Reib.**

